

slati na naslov g. ravnatelja H. Schreinerja v Mariboru imena učiteljev, ki so šli v vojno, čas odhoda, njih lastnost, njih napredovanje, odlikovanje, ranjenje ali smrt. — Ker je tudi marsikdo izmed poverjenikov moral v vojno, prosi odbor vse učitelje in učiteljice, naj prevzamejo prostovoljno nabiranje članarine po onih šolah, ki so jim najlažje dostopne. Nabiranje pole razpošilja na zahtevo društveni blagajnik, tovariš Jakob Dimnik, mestni učitelj v Ljubljani, Komenskega ulica.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem poziva v svoji 7. okrožnici vsa okrajna učiteljska društva, naj v teku meseca oktobra objavijo v »Učiteljskem Tovarišu« statistiko učiteljev-vojakov ter navedejo pri posameznih, ali so bili odlikovani, ujeti, ranjeni ali so padli. Najprej je navesti učitelje, ki so bili koj v začetku vojne mobilizirani, potem one, ki so bili pozneje vpoklicani. V slučaju, da so odsotni funkcionarji, naj to stori kateri drug član, ker, žal, vključ vsem pozivom še do danes se nekatera društva niso zglasila. Mogoče pridemo sedaj do cilja. — Tekom meseca oktobra namerava Zveza sklicati odborovo sejo; ako ima kdo kake predloge, naj jih takoj prijavi vodstvu.

Vodstvo.

Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem naznanja, da so se iz pomožnega sklada za učiteljske vojaške rodovine dne 1. julija 1915 razdelile sledeče podpore: a) 1 učiteljski obitelji v ljutomerskem okraju 24 K; b) 1 učiteljski obitelji v ormoškem okraju 24 K; c) 1 učiteljski obitelji v gornjegrajskem okraju 12 K; d) 1 učiteljski obitelji v slovenjebistriškem okraju 12 K; skupaj torej 72 K. Na odborovi seji Zveze, ki se vrši v velikih počitnicah, pride ta sklad in še marsikaj drugega v temeljit razgovor!

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer objavlja s tem statistiko učiteljev-vojakov. V začetku vojne so bili mobilizirani: 1. Čilenšek Franc, učitelj Sv. Križ. 2. Čeh Franc, učitelj Ljutomer. 3. Prelog Janko, učitelj Mala Nedelja; bolan — na dopustu. 4. Fürst Janko, okr. pom. učitelj; bolan — na dopustu. 5. Stefancjoza Anton, učitelj Sv. Duh; bil ranjen. 6. Kosi Josip, učitelj Sv. Jurij. 7. Ivanjšič Ludovik, učitelj Sv. Jurij. 8. Koprivc Aleksander, učitelj na Ščavnici. — Pozneje vpoklicani: 1. Velnar Jože, učitelj Cezanjevci; ujet na Ruskem. 2. Mikl Ciril, učitelj Ljutomer; bolan — na dopustu. 3. Sprager Ferdo, nadučitelj Veržej. 4. Herzog Lojze, suplent Sv. Duh. 5. Luknar Franc, učitelj Sv. Jurij. 6. Pertl Kvirin, nadučitelj Kapela; kot šolski vodja oproščen.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj poroča, da je v pomožni sklad za učiteljske vojaške rodovine darovalo v mesecu juliju 1915 učitelstvo pri Sv. Bolfenku na Kogu 3 K, učitelstvo ormoške okoliške šole pa 1 K; istotako je darovalo v mesecu avgustu 1915 učitelstvo pri Sv. Bolfenku na Kogu zopet 3 K in učitelstvo ormoške okoliške šole zopet 1 K.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo javlja, da so od začetka vojne v vojaški službi sledeči tovariši: Zemljic Branko, š. v. v Solčavi; Planer Karel, uč. na Rečici; Hribernik Franc, uč. v Mozirju; Zdošek Anton, uč. v Gornjem Gradu. Koliko jih še pojde, o teh pozneje!

Ivan Kelc, t. č. predsednik.

Kranjske vesti.

MILKA VUGOVA.

Dne 19. pret. m. je umrla v Spodnji Šiški gospa Milka Vugova, učiteljica na Planini pri Vipavi in soproga učitelja Ivana Vuge, rojena Kacačura, z Goriškega. Tudi soproga je Goričan. Bilo ji je šele 29 let. Tovariš Vuga je sedaj v vojaški službi v Ljubljani. — Bodi vrli učiteljici-materi, ki je ostavila sinka in hčerko, blag spomin! Preostalih naše iskreno sožalje!

PAVLA VRHOVA

Umrla je v Dol. Zemonu pri Trnovem Pavla Vrbova, izprašana učiteljica ročnih del. Pokojnica, ki je bila iz gledne družine, skromnega in tihega značaja, je bolehalo že več let. Blago pokojnico bodo pogrešali vsi prijatelji, zlasti pa domača hiša, ki ima štiri brate v vojni. — Blag ji spomin!

— Iz seje kranjskega deželnega šolskega sveta z dne 22. septembra 1915. Vpokoj se na lastno prošnjo nadučitelj v Hrušici Ivan Lokar. — Naučno ministrstvo

se naproša, da se smejo rabiti na srednjih šolah do izdaje novih čitank dosedanje Sketove čitanke. — Učnemu ministrstvu se predlaga, da se idrijska realka razširi na osem razredov z obilnatim poukom v latinščini in neobligatim v grščini ter opusti pripravljalni razred. — Prof. Alojziju Sodniku in Francetu Gnezdi se prizna starostna doklada. — Prof. dr. Alojziju Merharju se prizna naslov profesor. — Suplantom na II. državni gimnaziji v Ljubljani se nastavi I. Mišič. — Dijakom najvišjih dveh razredov se dovoli obiskovati čitalnico muzejskega društva. — Profesor dr. Ernest Geisberg se predlaga v pomaknitev v VIII. plač. razred.

— **Pričetek šolskega leta 1915/16.** Na prvi, drugi, tretji in četrti mestni deški ljudski šoli v Ljubljani se je pričelo šolsko leto 1915/16 v petek, dne 1. oktobra leta 1915. Vse zgoraj omenjene šole bodo izmenoma poučevalo v poslopju I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 19.

— **Dnevno zavetišče** na IV. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani se je otvorilo v četrtek, dne 16. septembra, v mestni ubožnici na Karlovski cesti št. 7.

— **Pomožni oddelek IV. mestne deške šole** v Ljubljani je pričel s poukom dne 16. septembra, in sicer je nastanjen v prostorih II. mestnega otroškega vrta v Cerkveni ulici 21.

— **Oba mestna otroška vrta** v Ljubljani sta se otvorila dne 16. septembra.

— **Mestna trirazrednica na Barju** je pričela s poukom dne 16. septembra.

— **Šolski prijatelj.** Gospod sodni svetnik Franc Mohorič je podaril I. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani pet krasnih zbirk metuljev. Za to lepo učilo se blagemu šolskemu prijatelju najtopleje zahvaljuje šolsko vodstvo.

— **K vojaškemu napredovanju v septembra t. l.** Stotnikom v 2. dom. polku je bil imenovan dvakrat težko ranjeni in dvakrat zaradi hrabrosti v vojni odlikovani Alojzij Barlé, sin vpojenega nadučitelja Barléta v Šmihelu pri Novem mestu.

— **»Domovina«.** To dijaško podporno in izobraževalno društvo otvori tudi letos svojo kuhinjo. Imovitejših staršev dijakom se bo oddajala hrana pri primerni nizki ceni. — **»Domovina«** prosi svoje bivše in nove dobrotnike, da ne pozabijo nanjo zlasti letos, ko bo morala še v večji meri podpirati ubožne dijake kot dosedaj in bo potrebovala veliko denarnih sredstev, posebno zaradi visokih cen raznih živil.

— **Ljubljansko učiteljske** so leta 1875. absolvirali, obhajajo torej letos svojo službeno 40letnico naši tovariši: Ivan Belè, Valentin Burnik, Josip Cepuder, Fr. Dular (v pok.), Ivan Logar (v pok.), Ivan Potrat (v pok.), Fr. Remic (v pok.), Juraj Režek, Ivan Sorčan, Andrej Šest, Fr. Šinkovec, Ivan Wohinz (v pok.) in Josip Zajec. Umrli so: Jakob Cepuder, Fran Grum, Ivan Končan, Fr. Medic, Fr. Medič, Fr. Stauer in Anton Žvokelj.

— **Umrli** je na južno-zapadnem bojišču, zadet od sovražnikove krogle v vrat, praporščak nekega domobranskega polka, jurist Franc Fabjančič, star 24 let. Bil je sin učiteljske rodovine Faljančičeve, ki biva sedaj na Brezovici pri Ljubljani. Bodi slovenskemu junaku blag spomin! Preostalih naše iskreno sožalje!

— **Dr. Boris Zarnik**, rojen Ljubljancan, izredni profesor zoologije na univerzi v Würzburgu, je imenovan za rednega profesorja prirodoslovja na ces. otomanski univerzi v Carigradu.

— **Pisarna Družbe sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani se nahaja odslej v Sodni ulici št. 6, v pritličju, skozi vežo na levo.

— **Na deški meščanski šoli** v Krškem se je pričel pouk, in sicer v vseh razredih, dne 1. oktobra.

— **Pričetek pouka na ljudskih šolah na Kranjskem.** Šolski pouk na onih ljudskih šolah, ki jih obiskujejo največ otroci kmetijskih staršev, se prične z začetkom novembra, krajni šolski svet lahko določi, da se začne pouk poprej; pouk na šolah, ki jih obiskujejo največ otroci nekmetijskih staršev, se ima pričeti brez odloga. Tako je odredil deželni šolski svet, pooblaščen v to od naučnega ministrstva.

— **Slovenska in italijanska ljudska šola v Ljubljani.** Za slovenske in italijanske begunce se namerava ustanoviti v Ljubljani ljudska šola. Oni starši slovenske in italijanske narodnosti, ki bi nameravali pošiljati svoje otroke v to šolo, naj se zgledajo pri »Posredovalnici za goriške begunce« v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. deželni šolski svet je pripustil absolvirano učiteljsko kandidatino Zlatko Gibrščko-

vo k brezplačni šolski praksi na ljudski šoli na Viču. C. kr. okrajni šolski svet v Postojni je namestil suplentinjo Alojzijo Trampuševo v isti službeni lastnosti na ljudski šoli v Ložicah, ker je tamkajšnja učiteljica Leopoldina Bojce-Vadnjalova na dopustu zaradi bolezni. C. kr. deželni šolski svet je pripustil k praksi na tretji deški šoli, eventualno na kaki drugi s slovenskim učnim jezikom, absolventinjo dekliškega liceja v Ljubljani Irmo Cepudrovo. Začasna voditeljica namesto vpoklicanega nadučitelja Andreja Vilfana na ljudski šoli v Šmartnem pod Šmarno goro je postala učiteljica Marija Fajdigovala. — Začasno šolsko vodstvo v D. M. v Polju je poverjeno učiteljici Avgusti Erbežnikovi, ker je vpoklican učitelj Viktor Mihelič. — C. kr. deželni šolski svet je pripustil absolvirano učiteljsko kandidatino Marijo Kladva k brezplačni šolski praksi na štiritrazredni dekliški ljudski šoli v Kamniku. — C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju je namestil bivšo učiteljsko suplentinjo v Ribnici Ivano Lovšinovo za suplentinjo na šestrazredni ljudski šoli v Dobropoljah.

— **Umrli** je v Ljubljani monsignor Anton Zupančič, papežev tajni komornik in profesor bogoslovja, v starosti 74 let.

— **Na severnem bojišču** je bil ranjen rezervni častnik ing. Albert Vederšnjak, strokovni učitelj na Grmu. Nahaja se v bolnici na Ogrskem.

— **Poročil** se je v Šmartnem pri Litiji tovariš Jožef Pečnik, nadučitelj iz Št. Jurja pod Kumom, z gđco Frančiško Stoparjevo iz Šmartna. Obilo sreče!

— **Prepoved fotografiranja** na Kranjskem. Kakor so po naredbi ministrstva za notranje stvari in justičnega ministrstva z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 165, prepovedane vsakršne objave v časopisju o načrtu in smeri vojaških operacij naših čet, dalje o njih premikanju, moči in kraju, kjer so postavljene, ali o leži in stanju utrd, ravno tako je v smislu te prepovedi najstrožje prepovedano fotografiranje transportov čet in njih taborišč, dalje transportov ranjenecv in utrdbenih naprav. Paziti je treba najstrožje na table, postavljene v bližini utrd, taborišč itd., s katerimi se prepoveduje fotografiranje in približanje in se je brezpogojno pokoriti klicem in ukazom straž in žandarmerijskih patrol.

— **Iz Dragatuša.** Šolarji so darovali za vdovski sirotinski zaklad 1 K 50 vin., za »Pdeči križ« 6 K 4 vin., skupaj 7 K 54 vin. — Nadučitelj Fran Potokar je nabral med dragatuškimi farani za ustanovitev zavoda oslepelih vojakov v Ljubljani 75 K 30 vin.

Štajerske vesti.

LJUDEVIT ULČAR.

V Kozjem je umrl v soboto popoldne dne 18. pret. m., po kratki, a mučni bolezni tamošnji učitelj, tovariš Ljudevit Ulčar, v najlepši moški dobi, star jedva 38 let. Rojen je bil leta 1877. v Polju na Štajerskem. Po dokončanih študijah leta 1898. je služboval najprej na kršnem Krašu, nato kot šolovodja na Žusmu pri Loki na Štajerskem, končno pa od leta 1901, torej 14 let kot učitelj v Kozjem. Pokojnik je bil dober in vesten učitelj ter obče priljubljen tovariš. Blag mu spomin!

JOSIP VODOŠEK.

V Spodnji Polskavi je umrl nadučitelj in občinski odbornik, tovariš Josip Vodošek. Rojen je bil leta 1866. v Mariboru, učiteljske je dovršil leta 1885., definitivno je bil nastavljen leta 1889. — Služil je šoli in ljudstvu do zadnjega zdiha. — Bodi mu blag spomin!

— **Učiteljski jubilej.** Iz Slivnice pri Mariboru nam pišejo: Tukajšnji nadučitelj tovariš Karel Pestevšek, ki nad 30 let vzorno vodi tukajšnje šolo, je bil povodom svojega 40letnega učiteljevanja soglasno imenovan častnim občanom občine slivniške. Krasna diploma se mu je slovensko izročila na dan šolskega sklepa dne 30. avgusta v krasno okrašeni šolski sobi. Slavnostni govor je imel gospod svetnik Fr. Hirtl. Odlikovanec je kot abiturient c. kr. višje realke v Ljubljani 1874 vstopil v četrti letnik učiteljskega v Gradcu in od 1875. leta služil tudi kot učitelj v Leitersbergu, Laškem trgu in Zalcu. — Na zasluznem odlikovanju mu iskreno čestitamo!

— **Društvo »Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks«.** Odbor obveščá člane: Umrli so trije člani, in sicer: dne 11. avgusta t. l. Janez Schubert, dne 31.

avgusta t. l. Josip Vodošek in dne 7. septembra t. l. Josip Sperat. Za ta 131., 132. in 133. smrtni slučaj morajo člani tekom meseca oktobra t. l. gotovo vplačati posmrtni donesek, in sicer za vsak smrtni slučaj po 2 K (skupaj 6 K).

— **Vojna poroka.** Poročil se je v ljubljanski garnizijski bolnici c. in kr. voj. med. prak. v rezervi Ph. M. Fedor Gradišnik, sin tovariša Armina Gradišnika iz Celja, z gđc. Štefko Kukmanovo. Gospod Mr. Gradišnik je bil v mirnih časih znan mladinski pisatelj in sotrudnik »Zvončkov« ter avtor raznih romanov in novel. Kot organizator slov. farmacevtov si je pridobil mnogo zaslug v Pragi kot ustanovitelj »Kluba slov. farmacevtov«. Mlademu paru obilo sreče in srčne čestitke!

— **V ruskem ujetništvu.** Učitelj Bruno Rozbaid iz Št. Vida pri Ptuj, ki se je že od pričetka vojne bojeval ob avstrijsko-ruski fronti, je prišel dne 5. junija t. l. v rusko ujetništvo.

— **Razpisani učiteljski mesti.** Na štiritrazredni ljudski šoli v Zidanem mostu in na šestrazredni dekliški šoli v Trbovljah (Vode) je razpisano po eno mesto definitivne učiteljice. Obe šoli ste v 2. plač. razredu, prošnje do 15. oktobra.

— **Srebrno svetinjo II. razreda** za hrabrost na bojišču v Galiciji je dobil korporal Stanislav Kosi pri 2. bos.-herceg. pešpolku, sedaj pri oddelku strojnih pušk v Gradcu. Pred vstopom v vojno je bil odlikovani trgovski sotrudnik na Spodnjem Štajerskem. Njegov oče, umirovljeni nadučitelj pri Sv. Lenartu nad Vel. Nedeljo, ima dva sina in zeta v vojni službi.

— **Za Ciril-Metodovo društvo** je darovalo »Kozjansko učiteljsko društvo« 25 kron namesto venca na grob umrlemu tovarišu Ljudevitu Ulčarju, učitelju v Kozjem.

— **Pouk na ljudskih in meščanskih šolah v Mariboru** se je pričel 29. pret. m.

— **Iz Slovenjegrada** poročajo: Namestnik je podelil nadučitelju tukajšnje šole, ravnatelju Francu Vrečku, častno kolajno za 40letno zvesto službovanje. — Čestitamo!

— **Lehen pri Ribnici.** Pišejo nam:

V teku meseca avgusta je naše šolsko vodstvo odposlalo sočivja v skupni teži 140 kilogramov, milodar od naših malih in večjih učencev za mariborsko vojaško bolnišnico. Pošiljatev je obstojala iz zelja, krompirja, kumar, tikev, pese, stročjega fižola, redkve in sadja. Poslalo pa je tudi 3 litre črničevega soka in 6 litrov črničevega vina. Sok so učenke pripravljale pod nadzorstvom učiteljice, pod nadučiteljevim nadzorstvom pa so nabrali učenci obilo robidovega in jagodovega listja. Šola v Lehnu je bila posebno v zadnjem tednu pred velikimi počitnicami prava delavnica. — Naš občespoštovani gospod Josip Fornezi, veleposestnik, p. d. Tuzl, je daroval za vojake južno-zapadne fronte 1100 cigaret, ki jih je dal odposlati na vojnopoštni naslov našega učitelja Viktorja Breganta, da jih razdeli med vojake. Kako veselje jim je napravil s tem milodarom, dokazujejo zahvalne dopisnice vojakov. Tudi gospa Julija Drametova je poslala 200 cigaret na naslov tovariša Breganta, ki je imel nalogo, razdeliti milodare med svoje sovojake.

— **Ginljiva zahvala.** Tovarišica Pavla Majcnova iz Lehna pri Ribnici je dobila z južnega bojišča sledečo zahvalno dopisnico: »Velecenjena gospodična! Jako me je razveselil Vaš velikodušni dar, po gospodu učitelju Bregantu razdeljene cigarete. Presenečen, da se štajerske Slovenke nas na jugu proti krvnemu sovragu boreče Slovence s tako blagim in velikodušnim darom spominjate, se Vam, velecenjena gospodična, najtopleje zahvaljujem. Bog nam ohrani tako vrlih in plemenitih štajerskih Slovenk še mnogo let! — F. V.« — Neki Hrvat, ubožni vojak, ki mu ni bila nikdar dana sreča, sprejeti kakšen milodar in tudi ne zna pisati: »Ove mile ruke, koje so gačile ove cigarete, naj blagoslovi Bože mili!«

— **Štajerski deželni šolski svet** poziva vse umirovljeno učiteljsko osobje, ki je sposobno za učiteljsko službo, naj je za šolsko leto 1915/16 na razpolago deželnemu šolskemu svetu za zopetno službovanje. Za to bo umirovljeno učiteljsko osobje posebno odškodovano. Ta svoj poziv utemeljuje deželni šolski svet s tem, da bi utegnili biti več šol zaprtih, ker je poklicanih veliko učiteljev k vojakom. — Isti deželni šolski svet je stalno nastavljal provizorično učiteljico Marto Sekirnikovo pri Sv. Florijanu in provizorično učiteljico Jerico Vesenjakovo v Žetalah.

— **Iz Konjiškega okraja.** Namesto tov. Šnuderla, ki je sedaj pri vojaki, je prevzel poverjeništvu Slov. Šol. Matice tov. Fran Golež, nadučitelj pri Sv. Kuničund, pošta Zreče. Tovariši in tovarišice